

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ДО 2025 РОКУ

Звіт з реалізації за 2020 рік

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

Національний
банк України

SUMMARY

Попри вплив економічної кризи через COVID-19, регулятори фінансового сектору успішно реалізують Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року (далі – Стратегія).

Ключові досягнення 2020 року:

- Збереження фінансової стабільності в країні, попри пандемію COVID-19
- Імплементация закону про "спліт" та прийняття НБУ та НКЦПФР функцій нагляду за НБФУ
- Впровадження розширеної версії системи BankID НБУ
- Розробка та реєстрація проєкту Закону про платіжні системи (PSD2)
- Запровадження використання цифрового паспорту в мобільному застосунку "Дія" під час касових операцій
- Приєднання НБУ та НКЦПФР до Мережі сталого банкінгу (SBN) з метою поліпшення екологічного, соціального та корпоративного управління
- Розбудова функції захисту прав споживачів фінпослуг в НБУ
- Розробка плану заходів для набуття Ощадбанком статусу учасника ФГВФО та підготовка відповідних змін до законодавчих актів України
- Презентація концептуальної моделі системи гарантування кредитних спілок та лайфових страхових компаній на базі ФГВФО, підготовка Плану заходів щодо створення системи їхнього гарантування
- Впровадження механізму дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та учасників КІФ з метою забезпечення обмежувальних заходів, направлених на запобігання поширенню COVID-19
- Затвердження Кодексу корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації
- Ухвалення ЗУ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів", яким передбачене врегулювання питання інфраструктури організованих ринків, зокрема функціонування товарних ринків та ринків деривативних фінансових інструментів
- Встановлення фінансових нормативів і пруденційних показників для управителів ФОН та ФФБ, і адміністраторів НПФ
- Впровадження нового формату звітності для адміністраторів НПФ, а саме подання щоденних адміністративних даних НПФ
- Розробка проєктів нормативних актів щодо ліцензування товарних бірж
- Запровадження функціонування Центру збору фінансової звітності "Система фінансової звітності" з метою подання фінзвітності в уніфікованому електронному форматі iXBRL

Виконання основних КПЕ Стратегії (1/5)

Фінансова стабільність

	01.01.2020	01.01.2021	2025
Скорочення частки тіньової економіки, % від ВВП	28%	↑ 31%*	20%
Зменшення обсягу непрацюючих кредитів у банківській системі	52,9%	↓ 41%	Не більше 10% від загального обсягу кредитів
Чисті кредити у валюті (суб'єкти господарювання та фізичні особи) від загального обсягу кредитів на чистій основі	41,4%	↓ 35%	Не більше 30%
Валютні депозити (суб'єкти господарювання та фізичні особи) від загального обсягу депозитів	41,7%	↑ 42,4%	Не більше 30%
Рівень прийнятних активів у структурі загальних активів страхових компаній	66,7%	↑ 78%	Не більше 80%

* станом на 01.04.2020 року за даними Мінекономіки.

Виконання показників стратегічного напрямку "Фінансова стабільність" демонструють позитивну динаміку, крім дещо негативної тенденції зростання частки валютних депозитів від загального обсягу депозитів.

Виконання основних КПЕ Стратегії (2/5)

Макроекономічний розвиток

	01.01.2020	01.01.2021	2025
Частка державних банків в активах банківської системи	55%	↓ 54%	Не вище 25%
Обсяг чистих банківських кредитів до ВВП	16,50%	↓ 15,57%	22%
Рівень проникнення кредитування МСП	1,4%	↑ 2,37%	3% від ВВП
Рівень проникнення небанківського кредитування	<1,9%	= <1,9%	Не менше 3% до ВВП
Рівень проникнення послуг фінансового лізингу	<0,6%	↑ 0,9%	Не менше 2% до ВВП
Рівень ефективного кредитування із використанням інструментів торговельного та структурного фінансування	<3%	= <3%	Не менше 10% від активів банківської системи
Рівень проникнення пенсійних активів недержавних пенсійних фондів	0,08%	= 0,08%	Не нижче 1% від ВВП
Частка страхування життя у загальному обсязі отриманих чистих страхових премій	11,7%	↑ 12,19%	Не нижче 20%

Частка державних банків, рівень проникнення послуг фінансового лізингу та частка страхування життя в загальному обсязі отриманих чистих премій мають позитивну тенденцію, в той час як решта показників потребують більш ретельного опрацювання.

Виконання основних КПЕ Стратегії (3/5)

Фінансова інклюзія

	01.01.2020	01.01.2021	2025
Кількість відкритих базових рахунків/кількість дорослого населення	63%	= 63%*	80%
Співвідношення готівки (M0) до ВВП	12,01%	↑ 12,9%	Не більше 7,5
Співвідношення безготівкових карткових операцій (включно з P2P) до загальної кількості транзакцій	82,4%	↑ 86,9%	Не нижче 85%
Співвідношення безготівкових карткових операцій (включно з P2P) до загального обсягу транзакцій	50,3%	↑ 55,9%	65%
Рівень довіри населення до фінансової системи	≈10%	= ≈10%*	60%
Індекс рівня фінансової грамотності населення	11,6%	= 11,6%**	12,5

* Дані на рівні попереднього періоду у зв'язку з відсутністю актуальних даних.

** Опитування Світового банку щодо захисту прав споживачів. Дослідження проводиться що три роки.

Співвідношення безготівкових карткових операцій до загальної кількості та обсягу транзакцій демонструють позитивну динаміку, проте співвідношення готівки (M0) до ВВП та рівень довіри населення до фінансової системи мають незадовільний рівень виконання.

Виконання основних КПЕ Стратегії (4/5)

Розвиток фінансових ринків

	01.01.2020	01.01.2021	2025
Активи публічних ІСІ	0,1%	= 0,1%*	Не нижче 5% від ВВП
Рівень проникнення страхування	1,40%	↑ 1,48%	Не нижче 2% від ВВП
Обсяг активів накопичувального пенсійного забезпечення	<0,1%	= <0,1%*	Не нижче 2% від ВВП
Депозитарна, клірингова та розрахункова інфраструктура фінансово самоокупна	Не запроваджено	= Не запроваджено	Депозитарна, клірингова та розрахункова інфраструктура фінансово самоокупна
Запроваджений ринок інфраструктурних облігацій, у тому числі "зелених облігацій" в Україні	Не запроваджено	↑ Підписаний закон щодо запровадження нових фінансових інструментів, зокрема "зелених облігацій"	Здійснений випуск інфраструктурних облігацій, зокрема "зелених облігацій" в Україні
Проведення ІРО акцій в Україні та здійснення публічних пропозицій корпоративних облігацій	Не проведено	= Не проведено	Проведені ІРО акцій та здійснені публічні пропозиції корпоративних облігацій
Здійснений запуск обігу товаророзпорядчих цінних паперів	Не здійснено	= Не здійснено	Створене правове поле для обігу товаророзпорядчих цінних паперів
Проведена процедура сек'юритизації відповідно до нового законодавства	Законодавчо визначена лише сек'юритизація іпотечних кредитів	= Законодавчо визначена лише сек'юритизацію іпотечних кредитів	Створене правове поле для здійснення процедури сек'юритизації

* Дані станом на 30.09.20.

Індикатори розвитку фінансових ринків на сьогодні не виконані, крім позитивної зміни показника рівня проникнення страхування.

Виконання основних КПЕ Стратегії (5/5)

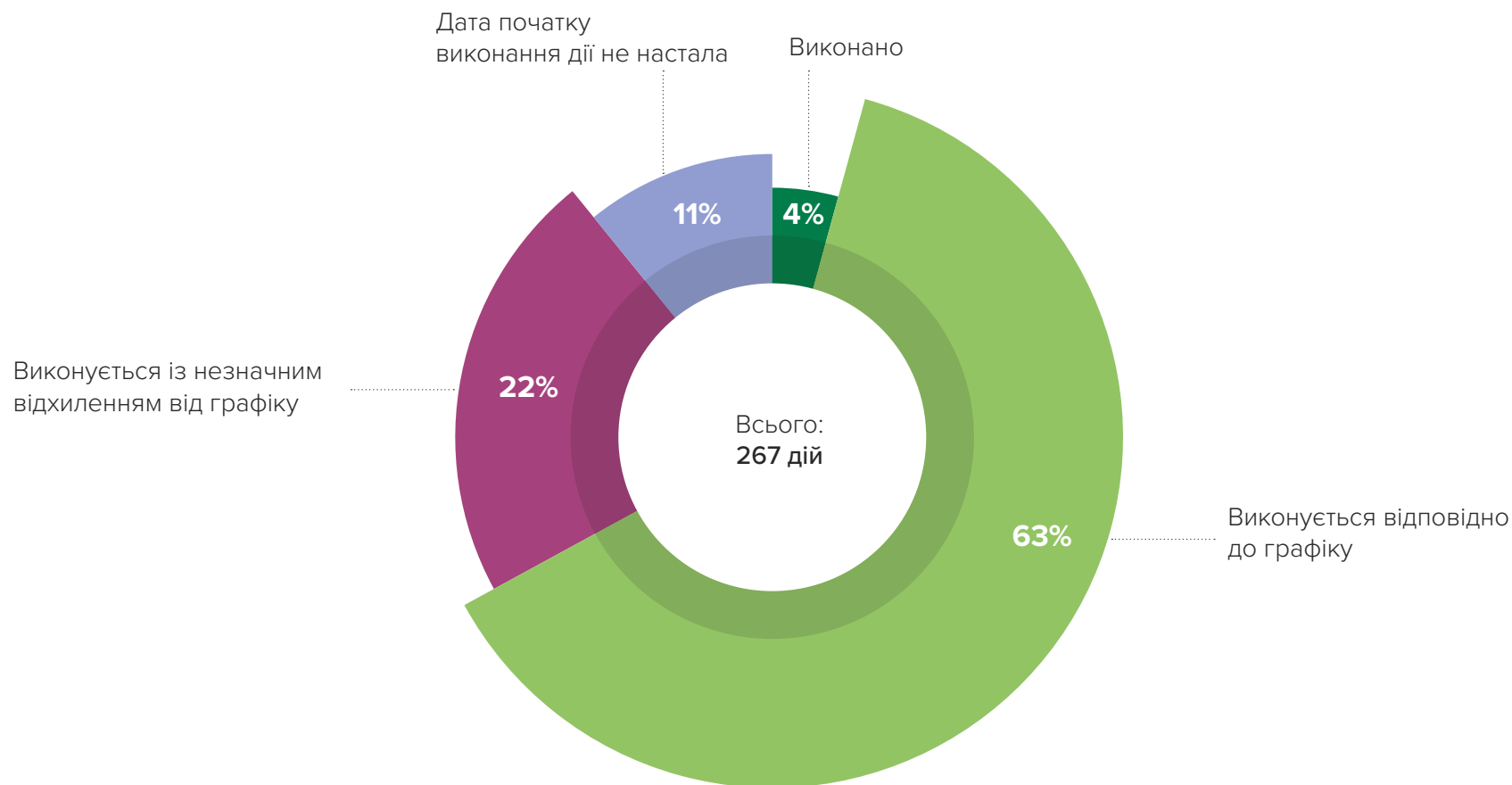
Інноваційний розвиток

	01.01.2020	01.01.2021	2025
Частка банків-емітентів НПС ПРОСТІР	21%	= 21%	Понад 70%
Рівень приймання карток НПС ПРОСТІР в Україні	POS – 98%; ATM – 87%; e-com >85%; p2p <50%	= POS – 98%; ATM – 87%; e-com >85%; p2p <50%	Понад 99%
Збільшення кількості банків – учасників системи BankID НБУ	22,5%	↑ 63,0%	Не нижче 70% (за заг. активами)
Частка ДТП, врегульованих за допомогою європротоколу	34,1%	↑ 34,2%	Не нижче 50%
Частка укладених договорів ОСЦПВ онлайн	15,08%	↑ 37,00%	100%

Індикатори інноваційного розвитку демонструють найкращу динаміку в досягненні цільових значень 2025 року.

Статуси виконання Дорожньої карти Стратегії станом на кінець 2020 року

Довідково. Пропозиції, що надійшли до Стратегії у 2020 році, які пройшли погодження зі стейкхолдерами на двох засіданнях Комунікаційної платформи та серії зустрічей, були включені до першого оновлення Стратегії, затвердженого установами-підписантами у I кварталі 2021 року. У 28 діях дорожньої карти Стратегії були змінені дати реалізації (2 дії – термін скорочено, 26 – подовжено). Основні причини подовження – ухвалення закону про "спліт", відповідно розширення переліку підзвітних секторів фінсектору у НБУ та НКЦПФР, затримка в ухваленні законів ВРУ тощо.

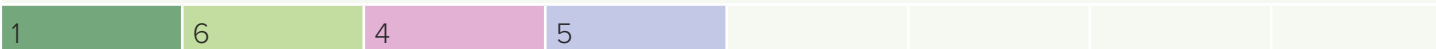
Прогрес виконання Дорожньої карти Стратегії за стратегічними напрямками

Стратегічний напрям: I. Фінансова стабільність

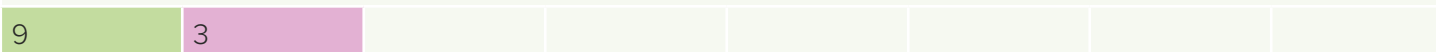
Стратегічна ціль 1: Ефективне регулювання фінансового сектору та удосконалення наглядових підходів

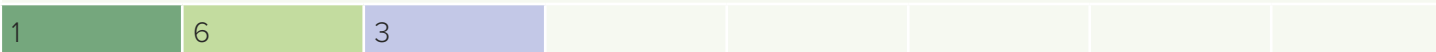
Стратегічна ціль 2: Прозорий фінансовий сектор

Стратегічна ціль 3: Стійкість фінансового сектору до викликів

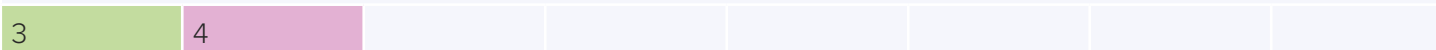
Стратегічна ціль 4: Підвищення якості корпоративного управління та управління ризиками у фінансовому секторі

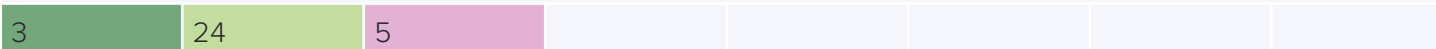
- Виконано
- Виконується відповідно до графіку
- Виконується із незначним відхиленням від графіку
- Дата початку виконання дії не настала

Стратегічний напрям: II. Макроекономічний розвиток

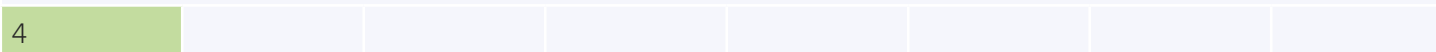
Стратегічна ціль 1: Забезпечення стійкості державних фінансів

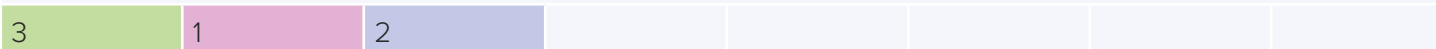
Стратегічна ціль 2: Сприяння кредитуванню економіки

Стратегічна ціль 3: Посилення захисту прав кредиторів та інвесторів

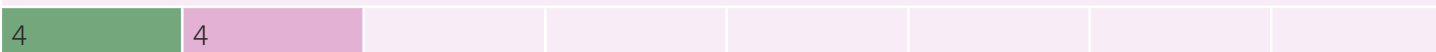
Стратегічна ціль 4: Створення умов для залучення довгострокових ресурсів

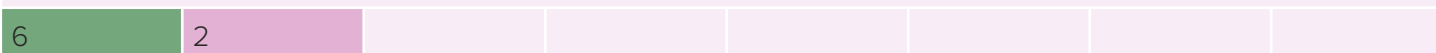
Прогрес виконання Дорожньої карти Стратегії за стратегічними напрямками

Стратегічний напрям: III. Фінансова інклюзія

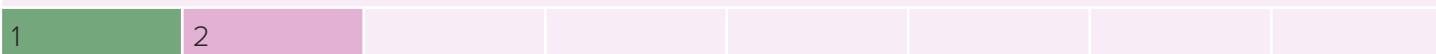
Стратегічна ціль 1: Підвищення доступності та рівня користування фінансовими послугами

Стратегічна ціль 2: Посилення захисту прав споживачів фінансових послуг

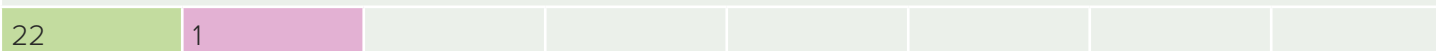
Стратегічна ціль 3: Підвищення рівня фінансової грамотності населення

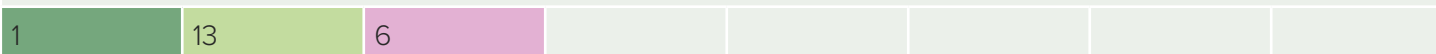
- Виконано
- Виконується відповідно до графіку
- Виконується із незначним відхиленням від графіку
- Дата початку виконання дії не настала

Стратегічний напрям: IV. Розвиток фінансових ринків

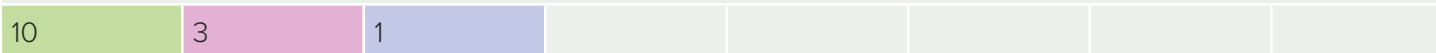
Стратегічна ціль 1: Сприяння розвитку ринків небанківських фінансових послуг

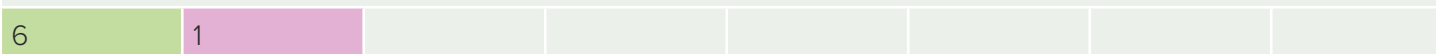
Стратегічна ціль 2: Ефективна інфраструктура ринків капіталу

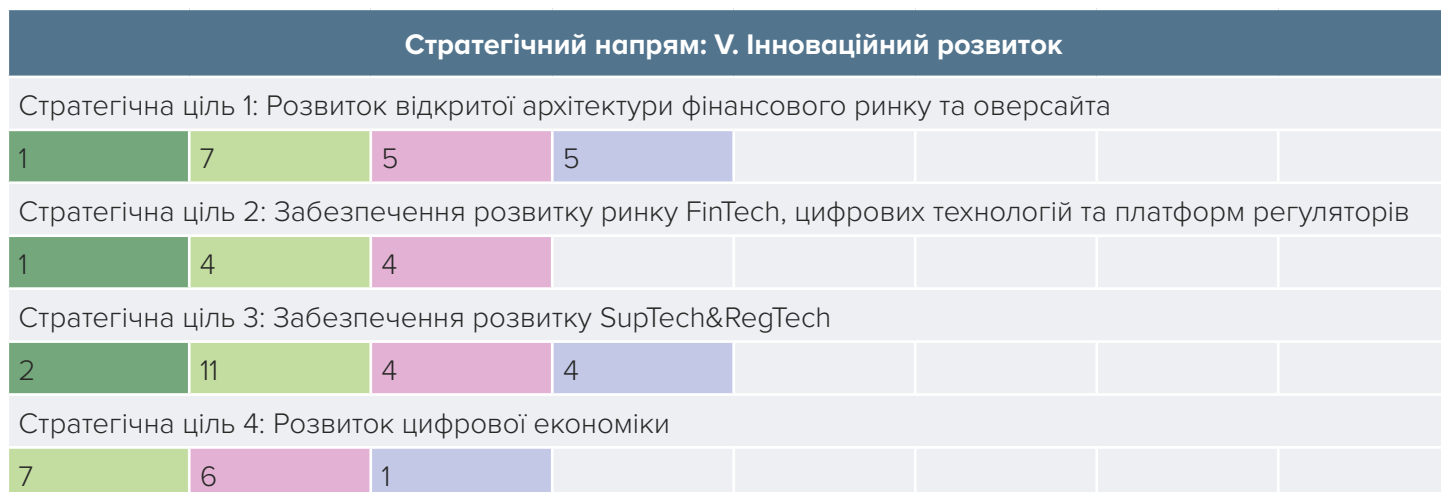
Стратегічна ціль 3: Створення ліквідних ринків фінансових інструментів та механізмів/інструментів зниження ризиків здійснення фінансових операцій

Стратегічна ціль 4: Інтеграція фінансового ринку України в світовий фінансовий простір

Прогрес виконання Дорожньої карти Стратегії за стратегічними напрямками

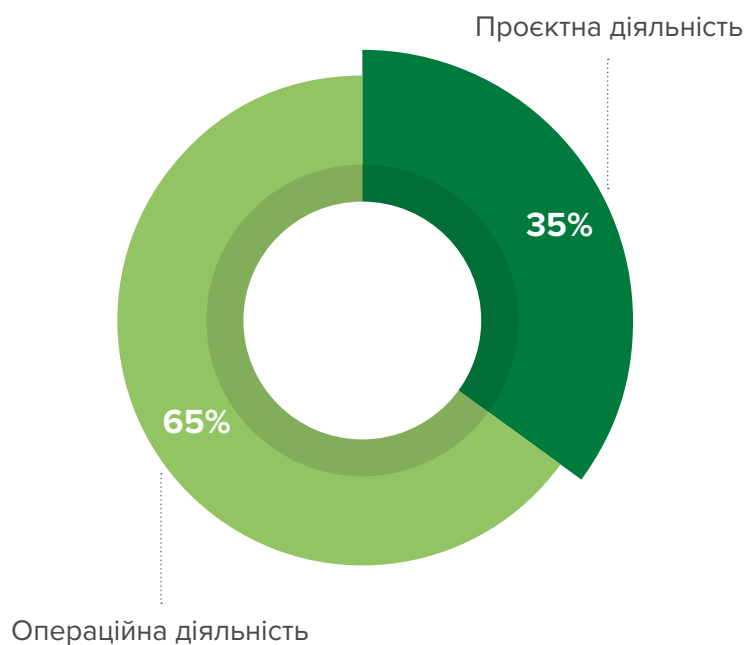
- Виконано
- Виконується відповідно до графіку
- Виконується із незначним відхиленням від графіку
- Дата початку виконання дії не настала

Детальний звіт з реалізації заходів дорожньої карти Стратегії можна завантажити за [посиланням](#).

Портфель проєктів НБУ на виконання Стратегії фінсектору

Структура портфелю проєктів

Формат виконання Стратегії в НБУ

На кінець 2020 року відкрито більше 10 нових проєктів:

- "Кредитний реєстр НБУ 2.0" (1Q2020)
- "Розвиток безпаперових технологій" (Paperless 2.0) 2Q2020)
- "Контроль готівкового обігу" (Cash Management) (2Q2020)
- "Тестування керівників" (Suptech) (3Q2020)
- "Регуляторні технології" (Regtech) (2Q2020)
- "State data" (2Q2020)
- "Логістика та автоматизація роботи з готівкою" (3Q2020)
- "Процесно-продуктова модель управління грошовим обігом" (1Q2020)
- "Створення функціональної стратегії регулювання грошового обігу та платіжних систем" (1Q2020)
- "Cash Control System (система контролю за грошовим обігом в Україні)" (2Q2020)
- Міжінституційна програма проєктів "Відновлення кредитування в Україні", що включає 5 проєктів (4Q 2020)
- "Створення центрального касового центру" (4Q 2020)

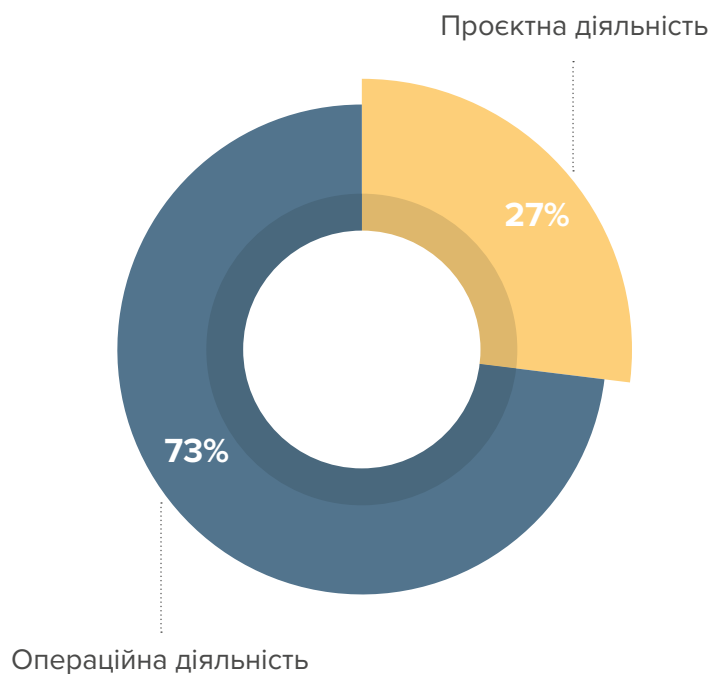

Станом на 31.12.2020 35% заходів виконуються у межах проєктної діяльності всередині НБУ, 65% – операційна діяльність (співвідношення по всіх установах 23% та 77%).

Портфель проєктів НКЦПФР на виконання Стратегії фінсектору

Структура портфелю проєктів

Формат виконання Стратегії в НКЦПФР

На кінець 2020 року відкрито наступні проєкти:

- "Гармонізація податкового законодавства із законами, які регулюють ринки фінансових послуг та капіталу"
- "Впровадження європейського підходу щодо регулювання інвестиційних фондів"
- "Впровадження ліцензування товарних бірж та регулювання діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах"
- "Врегулювання механізмів сек'юритизації активів"
- "Проведення аналізу відповідності законодавства щодо публічної пропозиції та проспекту актам ЄС"
- "Нормативне врегулювання питання авторизації та провадження діяльності торгового репозиторію"
- "Удосконалення нормативного регулювання клірингової діяльності"
- "Впровадження програмного забезпечення для складання фінансової звітності в форматі iXBRL"
- "Якісне удосконалення системи підготовки атестації фахівців фондового ринку"

Станом на 31.12.2020 відповідно до завдань Стратегії, за якими НКЦПФР – відповідальний виконавець, 27% виконувались в межах проєктної діяльності, 73% – операційної.

Дії ФГВФО щодо здійснення заходів реалізації Стратегії до 2025 року

Створені робочі групи:

- з організації виконання Фондом заходів, визначених Стратегією розвитку фінансового сектору до 2025 року;
- для впровадження проекту технічної підтримки ЄБРР "Допомога у реструктуризації боргу та дотримання вторинного законодавства ЄС";
- з питань імплементації директив 2014/49/ЄС та 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради;
- з організації заходів щодо набуття АТ "Ощадбанк" статусу учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- з організації заходів щодо входження небанківських фінансових установ у систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Фондом на виконання Стратегії:

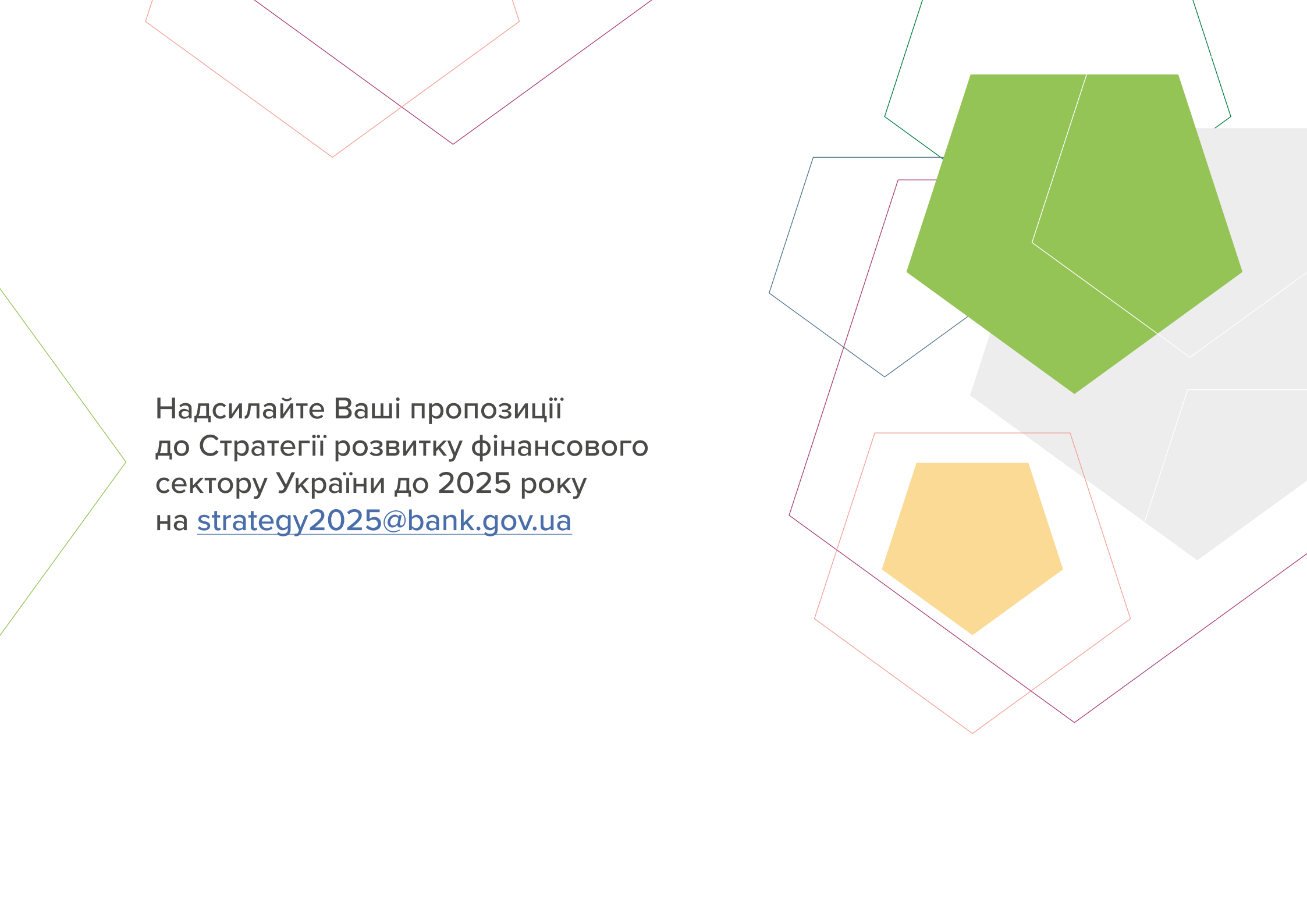
- забезпечено підготовку проекту Плану заходів Фонду щодо створення системи гарантування вкладів членів кредитних спілок (КС) та гарантування виплат за договорами накопичувального страхування життя;
- презентована концептуальна модель системи гарантування кредитних спілок та лайфових страхових компаній на базі ФГВФО;
- розроблений План заходів у межах проекту з забезпечення набуття Ощадбанком статусу учасника Фонду;

Фонд проводив підготовчу роботу щодо виконання заходів, які були затверджені оновленою редакцією Стратегії:

- підготовлені пропозиції щодо внесення змін до законодавства в частині врегулювання боргу ФГВФО, забезпечення участі Ощадбанку ФГВФО, підвищення суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладами;
- підготовлені пропозиції щодо внесення змін до законодавства щодо врегулювання механізмів роботи з пов'язаними з банком особами та щодо відшкодування шкоди (збитків) кредиторам.

Станом на 31.12.2020 50% роботи виконується робочими групами щодо виконання заходів, визначених Стратегією (рішення ФГВФО від 13.01.2020 №67), а інші 50% – підготовчі заходи щодо виконання завдань, визначених оновленою редакцією Стратегії (рішення ФГВФО від 25.02.2021 №193).

Надсилайте Ваші пропозиції
до Стратегії розвитку фінансового
сектору України до 2025 року
на strategy2025@bank.gov.ua